

IMF Kredileri

25 Subat 2019

IMF krizlerden etkilenen ülkelere ekonomik istikrarı ve büyümeyi, yeniden tesis edebilmek için gerekli uyum politikalarını uygularken soluklanmalarına olanak sağlayacak finansal destek sağlayarak yardımcı olmaktadır. Ayrıca krizleri önlemek ve krizlere karşı bir sigorta sağlamak için ihtiyati finansman da sunmaktadır. IMF'nin finansman araçları ülkelerin değişen ihtiyaçlarına cevap verebilmek için sürekli olarak güncellenmektedir.

Krizler neden meydana gelir?


Krizlerin sebepleri çeşitlidir ve karmaşıktır; iç kaynaklı olabilirler, dış kaynaklı olabilirler veya her ikisinden birlikte kaynaklanabilirler.

- **İç faktörler** arasında büyük ekonomik dengesizliklere yol açabilecek uygun olmayan maliye ve para politikaları (örneğin büyük cari açıklar ve mali açıklar, yüksek düzeylerde dış borç ve kamu borcu); rekabetçiliği erozyona uğratabilecek ve kalıcı cari açıklara ve resmi rezerv kayıplarına yol açabilecek şekil uygun olmayan bir seviyede sabitlenmiş bir döviz kuru; ve ekonomide ani yükseliş ve düşüşlere yol açabilecek zayıf bir finansal sistem yer alabilir. Siyasi istikrarsızlık ve/veya zayıf kurumlar da kurumlar ekonomik kırılma noktalarını artırarak krizleri tetikleyebilir.
- **Dış faktörler** arasında doğal afetlerden emtia fiyatlarındaki büyük oynaklıklara kadar farklılık gösterebilecek şoklar sayılabilir. Bunlar özellikle bu gibi şoklara hazırlanmak için sınırlı kapasiteye sahip olan ve çok az sayıda ihracat ürününe bağımlı olan düşük gelirli ülkeler için yaygın kriz sebepleridir. Ayrıca, giderek küreselleşen bir ekonomide, piyasa algılarında yaşanabilecek ani değişiklikler sermaye akışlarında volatiliteye yol açabilir. Sağlam temellere sahip ülkeler bile başka ülkelerdeki ekonomik krizlerden ve politikalarından ciddi şekilde etkilenebilirler.

Sebepleri ister iç kaynaklı isterse dış kaynaklı olsun, krizler birçok şekilde gerçekleşebilir: eğer bir ülke temel ithalat işlemleri için ödeme yapamıyor veya dış borç ödemelerini çeviremiyorsa ödemeler dengesi sorunu ortaya çıkar; likiditesi olmayan veya ödeme acizine düşen kurumlar finansal krizlere yol açar; aşırı düzeylerdeki mali açıklar ve borçlar mali krizlere yol açar. Genellikle, bir sektördeki zorluklar ekonomi geneline yayıldığından dolayı IMF'ye başvuran ülkeler birden fazla kriz türü ile karşı karşıyadırlar. Krizler genellikle büyümede sert bir yavaşlamaya, işsizlik oranlarında artışa, gelirlerde düşüşe ve belirsizliklerde artışa yol açarak derin bir resesyona sebep olurlar. Akut kriz durumlarında, kamu borçlarının temerrüde düşmesi veya yeniden yapılandırılması kaçınılmaz hale gelebilir.

IMF kredileri nasıl yardımcı olur?

IMF kredileri, ülkelere istikrarlı bir ekonomi ve sürdürülebilir bir büyüme için gerekli koşulları yeniden tesis etmek amacıyla uyum politikalarını düzgün bir şekilde uygulayabilmeleri için bir soluklanma imkanı sunmayı amaçlar. Bu politikalar ülkenin koşullarına bağlı olarak farklılık gösterecektir. Örneğin, temel ihracat ürünlerinin fiyatlarında ani bir düşüş yaşayan bir ülke, ekonomisini güçlendirmek ve ihracat tabanını genişletmek için gerekli önlemleri uygularken finansal yardıma ihtiyaç duyabilir. Ciddi düzeylerde sermaye çıkışları yaşayan bir ülkenin yatırımcı güveninin kaybolmasına yol açan sorunları çözmesi gerekebilir —belki faiz oranları çok düşüktür; bütçe açığı ve borç stoku çok hızlı büyüyor olabilir; veya bankacılık sistemi verimsiz olabilir veya çok zayıf bir şekilde düzenleniyor olabilir.



IMF hükümetlere finansal yardım sağlar ve harcamalarını sorumlu bir şekilde yapmaları için onlarla birlikte çalışır.

IMF ülkelerin farklı ihtiyaçlarına ve özel durumlarına göre tasarlanan çeşitli kredi türleri sunmaktadır. Düşük gelirli ülkelere sağlanan krediler sıfır faizlidir.

www.imf.org/social
fb.com/IMF
@IMFNews

IMF finansmanı olmadığında, ülke için uyumlaştırma süreci daha sert ve zor olabilir. Örneğin, eğer yatırımcılar yeni finansman sağlama konusunda isteksiz davranıyorsa, ülkenin uyumlaştırma dışında bir seçeneği kalmayacaktır —genellikle kamu harcamalarının, ithalatın ve ekonomik faaliyetin kısıntıya uğradığı sancılı bir süreç yoluyla. IMF finansmanı daha kademeli ve dikkatli bir şekilde düşünülmüş bir uyumlaştırma sağlar. IMF kredisinin beraberinde genellikle bir dizi düzeltici politika eylemi gerçekleştirildiğinden dolayı, aynı zamanda uygun politikaların uygulandığını gösteren bir onay mührü niteliğindedir.

IMF'nin çeşitli kredi araçları farklı türlerde ödemeler dengesi ihtiyaçlarına ve çok çeşitli üyelerin kendilerine özgü koşullarına bağlı olarak tasarlanır (bakınız tablo). Düşük gelirli ülkeler Yoksulluğu Azaltma Büyüme Vakıf Fonu (PRGT; bakınız IMF'nin Düşük Gelirli Ülkeler için Sağladığı Destekler) kapsamında sağlanan imkanlar sayesinde imtiyazlı koşullarda

borçlanabilmektedir; bu kredilerin faiz oranı şu anda sıfırdır. Tarihsel olarak, kriz durumundaki yükselen ve gelişmiş piyasa ekonomileri için, IMF yardımının büyük kısmı kısa vadeli veya potansiyel ödemeler dengesi sorunlarını çözmeye yönelik Stand-By Anlaşmaları (SBA) yoluyla sağlanmıştır. Standby Kredi İmkani (SCF) *düşük gelirli ülkeler için benzer bir amaca hizmet etmektedir*. Genişletilmiş Fon İmkani (EFF) ve bunun *düşük gelirli ülkeler için karşılığı olan Genişletilmiş Kredi İmkani (ECF) Fonun uzun süreli ödemeler dengesi sorunu yaşayan ülkeler için sağladığı orta vadeli desteğin temel araçlarıdır*. Küresel finansal krizden bu yana bu araçların kullanımı önemli ölçüde artmıştır; bu durum bazı üyelerin ödemeler dengesi sorunlarının yapısal nitelikte olduğu gerçeğini yansıtmaktadır.

Krizlerin önlenmesine veya etkilerinin hafifletilmesine yardımcı olmak ve risklerin yükseldiği dönemlerde piyasalarda güvenin tesis edilmesini sağlamak için, halihazırda güçlü politikaları olan üyeler Esnek Kredi Hattını (FCL) veya İhtiyat ve Likidite Hattını (PLL) kullanabilirler.

Hızlı Finansman Aracı (RFI) ve bunun düşük gelirli ülkeler için karşılığı olan Hızlı Kredi İmkani (RCF), emtia fiyatı şokları, doğal afetler ve iç kırılmalıklar gibi sebeplerle acil ödemeler dengesi ihtiyacı olan ülkeler için hızlı yardım sunmaktadır.

IMF kredilerinin uygulama süreçleri

IMF üye ülkelerin talebi üzerine ödemeler dengesi ihtiyaçları için finansal destek sağlamaktadır. Kalkınma bankalarının aksine, IMF spesifik projeler için finansman sağlamamaktadır. Böyle bir talep üzerine, bir IMF ekibi ekonomik ve finansal durumu ve ülkenin toplam finansman ihtiyacının büyüklüğünü tartışmak üzere hükümet yetkilileri ile görüşmeler yapar ve uygun politika müdahalesi üzerinde bir anlaşmaya varılır

Tipik olarak, IMF bir ülkeye kredi sağlamadan önce hükümet ile IMF'nin ekonomik politikalara ilişkin bir program üzerinde anlaşmaya varması gerekir. Bir ülkenin belirli politika eylemlerini (politika koşulları olarak bilinir) gerçekleştirme taahhütleri çoğu durumda IMF Kredisinin ayrılmaz bir parçasını oluşturur (bakınız tablo). Anlaşmanın temelini oluşturan bu politika programı çoğu durumda bir "Niyet Mektubu" şeklinde Fon'un İcra Direktörleri Kurulu'na sunulur ve bir "Mutabakat Zaptı" ile daha ayrıntılı olarak açıklanır.

İlerleme tipik olarak politika eylemlerinin uygulama durumlarının izlenmesi yoluyla gözden geçirilir. Ancak, bazı anlaşmalar için, ülkeler sağlam politikalara ilişkin taahhütlerini zaten önceden yapmış olduklarından dolayı (FCL, PLL) veya acil ve ani ihtiyaçlar için tasarlandıklarından dolayı [örneğin şokun geçici veya sınırlı özellikte olması veya politika uygulama kapasitesinin sınırlı olması (kırılmalıklardan kaynaklı durumlar dahil olmak üzere) (RFI, RCF)], IMF kaynaklarını herhangi bir koşulsallık olmadan veya sınırlı düzeyde koşulsallığa bağlı olarak kullanabilirler. Genel olarak, bir ülkenin ekonomik ve finansal

sağlığını yeniden kazanması, IMF fonlarının başka üye ÷lkeler için de kullandırılabilmeleri için geri ödenmesini sağlar.

Politikalar ve bir finansman paketi üzerinde bir anlaşmaya varıldıktan sonra, ÷lkenin politika niyetlerinin onaylanması ve IMF kaynaklarına erişim imkanı sağlanması için IMF İcra Direktörleri Kurulu'na bir tavsiyede bulunulur. IMF'nin Acil Durum Finansman Mekanizması kapsamında bu süreç hızlandırılabilir.